

Het Financieele Dagblad

30 juni 2014 maandag

Concurrentie om plaats hoofdkantoor steeds heviger

Amsterdamse wethouder wees al eerder op aanzuigende werking Londen op bedrijven VS

Pieter Lalkens en Pieter Couwenbergh

Amsterdam

Het mogelijk verplaatsen van hoofdkantoorfuncties door ING maakt de woorden van de onlangs opgestapte Amsterdamse wethouder voor Economische Zaken Carolien Gehrels, weer actueel. Zij zag het risico van vertrekkende hoofdkantoren. 'Dat gevaar is er, vooral bij financiële instellingen', zei ze onlangs tegen het FD.

Gehrels onderkent de aanzuigende werking van Londen. 'De kunst is daarom te zorgen voor een actieve Amerika-strategie. Nu komt de helft van de nieuwe bedrijven uit Amerika, terwijl ze in eerste instantie naar Londen kijken.'

Gehrels is niet de enige die zorgen uit. Het Topteam Hoofdkantoren waarschuwde het eerste kabinet-Rutte al in 2011 dat hoofdkantoren steeds mobieler worden en dat de concurrentiestrijd tussen landen erom verhevigt. Het door minister van Economische Zaken Maxime Verhagen geformeerde topteam onder leiding van voormalig SNS-topman Sjoerd van Keulen komt daarom met een actieplan om het vestigingsklimaat te versterken.

Dat is nodig omdat hoofdkantoren al decennialang een hoeksteen van het Nederlandse economische beleid vormen. De mobiliteit van hoofdkantoorfuncties groeit echter, schrijft Van Keulen. Expertisecentra als IT of R&D verhuizen steeds gemakkelijker naar Azië. In het rapport wordt een studie van de Rotterdam School of Management (RSM) aangehaald naar de top 100 van Nederlandse hoofdkantoren. Bij 44% wordt verwacht dat binnen vijf jaar één of meerdere onderdelen naar het buitenland worden verplaatst. Slechts 2% verwacht het hele hoofdkantoor te verhuizen. 'Lastiger te verplaatsen zijn de fiscale hoofdzetel vanwege de meerjarige arrangementen met de belastingdienst, de juridische zetel en de beursnotering. De kosten van het verplaatsen van deze laatste kernfuncties zijn hoog en dat weerhoudt bedrijven', zegt verantwoordelijk hoogleraar Henk Volberda van RSM. Ook adviesbureau BCG waarschuwde eerder voor bedreigingen voor de Nederlandse overvloed aan hoofdkantoren.

Een financiële instelling die thans overweegt geheel of deels naar Londen te verhuizen, is Robeco. Onder impulsen van de nieuwe Japanse eigenaar Orix doet de Rotterdamse vermogensbeheerder een studie naar de voor- en nadelen van een verplaatsing, zo bevestigde topman Inoue onlangs in deze krant. Vooral het Nederlandse bonusbeleid is de Japanners een doorn in het oog.

Dat Gehrels financiële instellingen noemt is geen toeval. De afgelopen maanden zijn delegaties van de grootbanken met enige regelmaat langsgegaan bij het ministerie van Financiën om begrip te kweken voor hun situatie. Zij maken zich zorgen over wat de Hollandse alleingang wordt genoemd, juist nu zij de crisis achter zich laten.

Nederland is namelijk strenger dan de rest van Europa op het gebied van zowel bonussen als solvabiliteit, en dat zet de banken op achterstand. En dan is er het toezichtsregime van de centrale bank. In de zoektocht naar ervaren commissarissen had een aantal buitenlanders vriendelijk bedankt. Zij hebben weinig trek in het examen van DNB, dat wordt ervaren als 'grillig' en 'streng'.

Een punt van zorg is verder het protectionisme van lokale politici en toezichthouders in Europa, waardoor lokaal opgehaald spaargeld ook lokaal moet worden geïnvesteerd in bedrijfskredieten of hypotheeklen.

Juist een Europese bank als ING met activiteiten in Spanje, Duitsland, Polen en België is gebaat bij een vrij verkeer van kapitaal.

Wat de bankiers nog het meest frustrereert, is het gebrek aan begrip in Den Haag. In Engeland bijvoorbeeld zijn de aanbevelingen voor de financiële sector van de commissie-Vickers (banken opsplitsen in een retail en zakenbank) ook snoeihard van opzet, maar wel pragmatisch in de uitvoering, zegt een betrokkene op voorwaarde van anonimiteit. 'Dat missen we hier in Nederland. Het is hier dogmatischer.'

Nu de crisis en de fase van herstructureren achter de rug zijn, kijken de banken weer vooruit. Zij willen groeien en aan de slag. Dat maakt dat zij ook politiek gevoelige beslissingen nemen. ABN Amro verhoogt met het oog op de beursnotering de vaste salarissen van zijn top 100 met 20%, Rabo overweegt een vorm van variabele beloning opnieuw in te voeren. ING kijkt op welke plaats de stafdiensten van het hoofdkantoor het meest kunnen bijdragen aan de bank en waar de beste omstandigheden zijn te vinden om de beste werknemers te krijgen.

Copyright 2014 Het Financieele Dagblad B.V.
All Rights Reserved